

พญานกใหญ่ผู้มีปัญญา

อดีตกาลนานมาแล้ว พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพญานกใหญ่ อาศัยอยู่บนต้นไม้ที่มีกิ่งก้านสาขาแผ่คลุมร่มรื่นด้วยใบดกหนา ณ ชายป่าแห่งหนึ่ง พญานกใหญ่และบริวารจำนวนมากได้อาศัยอยู่ด้วยความสุขตลอดมา ทว่าต้นไม้ใหญ่ต้นนั้นมีสองกิ่งชูเบียดเสียดสีกัน พญานกใหญ่เฝ้าสังเกตและคาดการณ์ว่า กิ่งไม้คู่นี้จะเสียดสีกันจนทำให้เกิดอัคคีภัยขึ้นแน่

เมื่อคิดได้ดังนี้แล้ว พญานกใหญ่จึงเฝ้ากับฝูงนกที่เป็นบริวารว่า

“พวกเจ้าได้สังเกตกิ่งไม้คู่นั้นบ้างหรือไม่ เวลาลมพัดแรงๆ จะเสียดสีกันจนเกิดความร้อนมีควันไฟลอยฟุ้งขึ้น นั่นคือสาเหตุที่จะทำให้เกิดไฟไหม้ได้ หากวันใดเกิดไฟลุกท่วมต้นไม้ พวกเราจะหนีไม่ทัน เราควรอพยพไปอยู่ที่อื่นจะปลอดภัยกว่า”

เหล่าฝูงนกบริวาร เมื่อได้ฟังคำชี้แจงของพญานกใหญ่ ก็มีความคิดแตกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นพ้องที่จะอพยพหนีออกจากต้นไม้ก่อนที่จะเกิดไฟขึ้น

แต่ฝูงนกอีกพวกหนึ่งไม่เห็นด้วย จึงกล่าวทัดทานขึ้นว่า

“พวกเราไม่เห็นด้วยที่จะย้ายหนี ทั้งๆ ที่ภัยอันเกิดจากไฟก็ยังไม่เกิดขึ้น ที่พญานกอ้างนั้น ดูเหมือนจะตีตนไปก่อนไข้ พวกเราขออยู่ที่ต้นไม้ต่อไป”

“ใช่ๆ เราควรอยู่ที่นี้ เพราะนี่คือบ้านแสนสุขที่อยู่มานานตั้งแต่ข้าเกิด” นกตัวหนึ่งร้องสนับสนุน

เมื่อพญานกใหญ่เห็นบริวารกลุ่มที่สองยืนย่นเช่นนั้น จึงพาบริวารนกกลุ่มแรกอพยพ
ไปอาศัยที่ต้นไม้ซึ่งอยู่ห่างไกลออกไป ก่อนที่ภัยจากไฟฟ้าอันเกิดจากแรงเสียดสีทุกคืนวัน
จะเกิดลุกลามขึ้นกับต้นไม้

“ไปซะได้ก็ดีเหมือนกัน ข้าจะได้เป็นหัวหน้าแทน พญานกใหญ่เพียงเห็นน้ำหยดเดียว ก็ตื่นตกใจว่าจะมีระเซ่ใหญ่” นกตัวหนึ่งที่ตั้งท่าจะเป็นหัวหน้าฝูงร้องไล่ตามหลัง นกฝูงนี้ต่าง อวดดีไม่เชื่อฟังคำแนะนำของพญานกใหญ่

“นี่...พวกเราไม่ต้องกลัวนะ หากมีไฟไหม้ พวกเราก็มีปีกบินหนีได้”

“ใช่ๆ เรามีปีกบินหนีไฟ พวกเราไม่ต้องอพยพ อยู่บนต้นไม้ที่เราเคยอยู่นี้แหละ” เสียง นกตัวหนึ่งร้องรับ

วันหนึ่ง ระหว่างฤดูแล้งนั่นเอง เกิดลมพายุฤดูร้อนขึ้น ต้นไม้ที่มีกิ่งเสียดสีกัน เมื่อถูกสายลมแรงพัดกระหน่ำ กิ่งไม้ก็เสียดสีกันเร็วขึ้นจนเกิดเปลวเพลิงลุกไหม้ ประกายไฟพวยพุ่งลุกโพล่งโชติช่วงอย่างรุนแรง ไฟลุกลามไหม้กิ่งไม้ใบไม้อย่างรวดเร็วเกินที่นกฝูงนี้จะบินหนีทัน เพราะต่างตั้งตนอยู่ในความประมาทจึงถูกไฟลวกกลามจนปีก มืออาจจะบินหนีไปได้ นกจำนวนมากถูกไฟคลอกร่วงหล่นลงสู่พื้นล่าง ซึ่งไฟก็กำลังลุกไหม้อยู่เช่นกัน ทั้งบนต้นไม้และบนพื้น พระเพลิงล້วนโชติช่วงแดงฉานน่ากลัว...

นกทั้งฝูงต่างถูกไฟเผาไหม้ตายเกลื่อน ไม่มีตัวใดเหลือรอดไปได้เลย

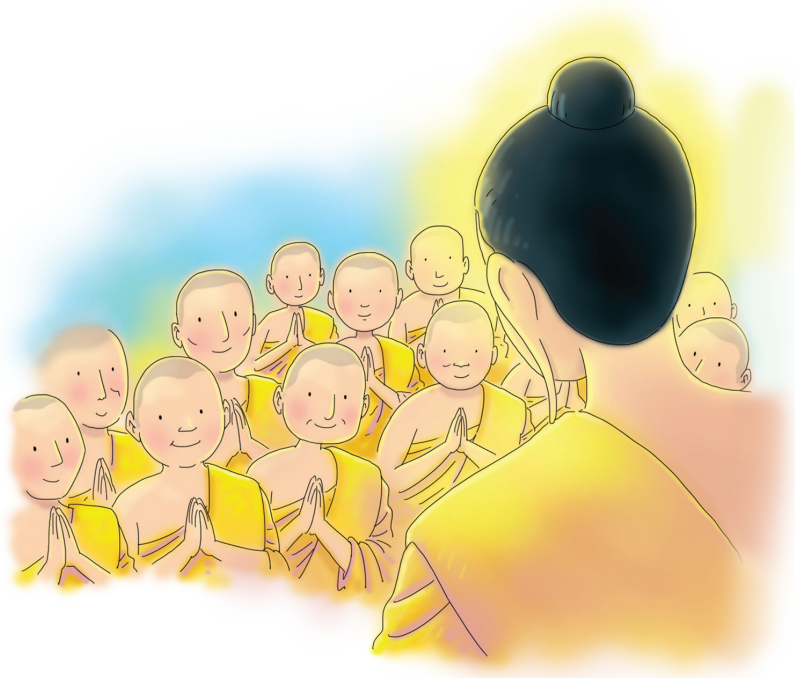

เหตุที่พระพุทธเจ้าตรัสถึงเรื่องนี้ เนื่องจากพระภิกษุกลุ่มหนึ่งบวชแล้วก็ออกไปปฏิบัติธรรมในป่า เมื่อไฟป่าลุกลามไหม้ศาลาที่พักบำเพ็ญธรรม จึงขอชาวบ้านสร้างให้ใหม่ ชาวบ้านที่มีอาชีพทำนา ก็อ้างว่า ยังต้องไถ ต้องคราดนา หว่านกล้า ปักดำ เก็บเกี่ยวข้าว และต้องนวดเก็บข้าวขึ้นยุ้ง ภิกษุเหล่านั้นต้องอยู่กลางแจ้งตลอด ๓ เดือน ต่างไม่สามารถจะปฏิบัติธรรมกรรมฐานได้

เมื่อพระภิกษุกลุ่มนั้นเข้าไปหาพระพุทธเจ้า ทรงทราบเรื่องแล้วจึงตรัสว่า
“แม้สัตว์เดียรัจฉานยังรู้ที่อันสมควรอยู่สบายหรืออยู่ไม่สบาย ไฉนพวกเธอ
จึงไม่รู้”

เรื่อง พญานกใหญ่ผู้มีปัญญา นี้ มีที่มาจาก สกุนชาดก

พระพุทธองค์ตรัสประชุมชาดก ดังนี้

นกที่ทำตามคำของพระโพธิสัตว์ คือ พุทธบริษัท

พญานกใหญ่ผู้มีปัญญา คือ พระพุทธองค์